



## **Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica**

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

**Leuren, Peter**

**Coloniæ Agrippinæ, 1704**

125. An, & qualiter dimittendum præhabitum, ut evitetur hæc pœna amissionis utriusque, & inhabilitatis.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

utrumque amittat, seu ipso jure privatus existat utroque. Azor, *loc. cit.* dicens, hoc jure in præfens uti Ecclesiam, dum Trid. *sess. 7. c. 4.* hæc expressis innovat & roborat dictos illos textus: *Quicumque de cetero plura curata, aut aliàs incompatibilia beneficia quocunque modo & titulo contra SS. Canonum & præsertim constitutionis Innocent. III. qua incipit, de multa, dispositionem recipere, & simul retinere præsumpserit, beneficiis ipsi, etiam præfens Canonis (seu hujus decreti Concilii) vigore ipso jure privatus existat & c.* Quod Trid. decretum generaliter loquitur de quibuscunque beneficiis incompatilibus vigore quorumcunque Canonum, nec restringi potest ad solum illud *c. de multa*, quia addit: *præsertim*, quæ dictio ampliativa est, & comprehendit alios quoque Canones, & vi eorum alia incompatibilia, ut sunt beneficia omnino simplicia uniformia sub eodem texto, de quibus infra; quorum unum vacat ipso jure per assecutionem alterius, vi *c. literas de concess. præb. Pirh. loc. cit. nu. 150.* citans Garc. p. II. c. 91. In hoc verò omnibus istis antiquis Canonibus, utpote non loquentibus nisi de curatis, de dignitatibus, personatibus, officiis non curatis, vel de simplicibus uniformibus, seu similibus in eadem Ecclesia, esse rigidius & loqui universalius, quòd vi illarum particularum: *aut aliàs incompatibilia*, se extendat quoque ad simplicia residentiam requirentia, existentia in diversis Ecclesiis, v. g. duos Canonicatus, sentiunt Garc. *loc. cit. nu. 84.* Barb. cum aliis supra citatis contra Navar. & alios censentes, Tridentin. solum Canones innovare, non verò extendendo se ultra illos, comprehendere dicta simplicia; eò quòd particula *istæ, aut aliàs incompatibilia*, sic intelligi possunt, ut præter curata significantur etiam dignitates, personatus non curati & c. de quibus loquitur *c. de multa*. Quin & particula *istæ: etiam vigore præfens Canonis* satis indicare videantur, noluisse Concilium vacationem seu privationem novam ipso jure inducere; sed veterem confirmare & innovare, statuendo ut beneficia incompatibilia, quæ juxta jus antiquum ipso jure vacabant, etiam vacent juxta jus novum ipso jure. Quam Navarri sententiam valde probabilem & in praxi tutam, saltem ubi Tridentini hoc decretum in eo sensu & vigore non est receptum, ait Pirh. *loc. cit. nu. 150.*

*Quæstio 124. Quas præterea incurrat pœnas, qui præsumit retinere plura curata, aut plures personatus, vel dignitates sine cura?*

**R**espondeo: præterquam, quòd ipso jure amittat utrumque, est inhabilis ad ordines, & aliud quodcunque beneficium Ecclesiasticum: ita expressè *Extravag. execrabilis*, ac proinde electio talis ipso jure est irrita. Laym, *ad c. dudum, de Elect. n. 9.* vel potius, etsi talis sit ineligibilis, electio ejus cassari debet. Pirh. *de præb. n. 174. & 175.* Porro non extendit se hæc pœna inhabilitatis ad beneficia obtenta, sed ad obtinenda. Pirh. *loc. cit. n. 153.* Garc. p. II. c. 5. n. 7. citans Hojed. Abb. & c. Item locum non habet in legitime dispensato ad plura, qui illa recipit non canonicè; licet enim is male agat recipiendo illa sine titulo canonico, non tamen incurrit dictam pœnam, quòd plura simul obtineat, cum ad hoc habeat dispensationem. Pirh. *loc. cit.* Garc. *nu. 18.* citans Hojed. *de incomp. p. 1. c. 17. n. 29.* Tusch. *concl. 69, lit. B. à n. 37.* Butrium

*inc. dudum, de Elect.* qui tamen id limitat, ut procedat, si dispensatio concessa ad obtinenda, & hæc dein obtineantur non canonicè; secus si concessa ad jam obtenta, eò quòd si ea obtenta non canonicè, dispensatio ad ea simul retinenda sit subreptitia, ob non expressum in ejus impetratione vitium eorum, adeoque ad nihil proficit. Limitat etiam, ut procedat, si dispensatio concessa simpliciter ad obtinenda; secus si concessa cum hac clausula, seu sub hac conditione: *si aliàs canonicè conferantur*; eò quòd tunc, si conferantur non canonicè, deficiat conditio & forma expressa in dispensatione, adeoque ea nihil proficit. Quam tamen secundam limitationem improbat Garc. *n. 28.* cum Hojed. Tusch. *II. cit. & c.* eò quòd dicta clausula non inducat formam & conditionem, sed sic expressio illius, quòd tacitè inest: ut Thom. Sanch. *de matrim. l. 2. d. 11. n. 18. & l. 3. d. 33. n. 3.* quin & juxta Gomez. *ad reg. de Annal. q. 14.* dispensatio subreptitia & insufficientis excuset assequentem secundum curatum à dicta pœna; quòd tamen intelligendum sibi videri, ait Garc. *n. 22.* nisi subreptio & insufficientia dispensationis esset clara. Neque dicta pœna locum habet in obtinente plures parochiales cum dispensatione, dum is ipso jure eas perdidit ob non promotionem intra annum vel aliàs. Garc. *n. 25.* citans Nav. *conf. 12. de rescrip. à n. 12.* Neque denique locum habere videtur dicta pœna inhabilitatis in retinente uniformia sub eodem texto, aut aliàs incompatibilia; eò quòd pœna in dicta *Extravag.* statuta extendi non debeat ad ibi non expressa. Garc. *n. 30.* quamvis enim *nu. 31.* dicat, retinentem talia duo uniformia sub eodem texto vel aliàs incompatibilia sine legitima dispensatione sit indignus & ineligibilis, juxta *c. dudum, de Elect.* non tamen verè dici possit irregularis, ut perperam Mandos. *de irregul. l. 3. c. 4.* & Henriq. *in sum. l. 14. c. 9. §. 1.* cum id in jure expressum non sit; imò, ut Garc. *num. 33.* ut non sit ita inhabilis, ut collatio seu provisio ei facta sit nulla. Econtra locum habet dicta pœna inhabilitatis uti & amissionis, non tantum, ubi retinetur duo curata, aut curatum cum dignitate, personatu, vel officio habentibus curam animarum, saltem fori contentiosi; sed sufficit retinere curatum, sive strictè, sive largè tale cum dignitate, personatu, vel officio sine ulla cura, vel duas dignitates, personatus, officia sine cura; aut dignitatem cum personatu vel officio sine cura. Garc. *n. 24.* citans Staphil. *de lit. gratia. tit. de var. mod. vacationis §. tertius vacationis modus.* Navar. *in c. si quando, de rescrip. excep. 6. num. 5.* Mandos. *in reg. 1. Cancell. Azor. p. 2. l. 6. c. 13. q. 1.* Pirh. *n. 150.* citans Barbos. contra Hojed. & alios tenentes, non habere locum dictas pœnas, dum retinetur personatus vel dignitas absque cura cum curato.

*Quæstio 125. An, & qualiter dimittendum præhabitu, ut evitetur hæc pœna amissionis utriusque & inhabilitatis?*

**R**espondeo: præter dicta supra de tempore, quo facienda hæc dimissio, esse dimittendum sub publico testimonio verbaliter, realiter, & cum effectu, ut inquit *Extravag. execrabilis*, quo jure in præfens utitur Ecclesia, ut Azor. *loc. cit.* & hanc sententiam in rigore esse veram, quia verba illa *Extravagantis* sunt clara, ait Garc. *nu. 41.* cum Zerolo. *in pr. p. 1. v. benef. §. 3.* Nihilominus, saltem

ex recepta & approbata jam consuetudine, non requiritur, ut adeptus secundum beneficium præhabitu resignet verbaliter sub publico testimonio, hoc est præsentem publicam personam coram Ordinario; sed sufficit, quod realiter & cum effectu, ac sine fraude illud, ejusque possessionem dimittat. Pih. n. 154. Garc. n. 40. citans Zerol. ubi ante, Bellamer. decis. 754. n. 6. Staphil. Hojed. &c. His tamen non obstantibus requiritur adhuc, ut post pacificam secundi possessionem, vel postquam, quod minus eam assecutus sit, per eum steterit, dimittat primum liberè & absolute, & non in favorem, aut ex causa permutationis, aut cum reservatione pensionis vel fructuum. Cum enim tunc prius beneficium vacet ipso jure, non potest propriè resignari; sed demissio illa ad solum factum spectat, ut nimirum à se abdicet possessionem illius, Pih. loc. cit. citans Garc. cit. n. 58. qui tamen ibi loquitur de decreto dimittendi, quod in gratia facta de aliquo beneficio habenti aliud incompatible apponitur; quod nimirum orator intra duos menses à die habitæ possessionis secundi, seu qua per eum steterit, quod minus eam assequatur, primum dimittere, seu juri competenti cedere in manibus Pontificis omnino teneatur; alioquin ambo vacant ipso jure, utpote vi cujus decreti ne quidem ante adeptam possessionem potest in manibus resignare conditionaliter, vel ex causa permutationis, ut Garc. n. 62. Vide de his eundem *ibid.* & Paris. l. 3. q. 1. nu. 64. & 95. & de hoc decreto à nobis dicenda infra.

**Questio 126.** Qualiter reserventur Papa vacantia ob affectionem incompatibilis, & retentionem utriusque; & qualiter execrabilitas illa, seu affectio illa & reservatio probanda?

**R**espondeo, ad utrumque satis responsum, ubi actum de reservatione, quam continet prima regula Cancellaria.

**Questio 127.** An, & qualiter incompatibiles sint duæ dignitates, vel duo personatus, curam animarum non habentes in diversis Ecclesiis?

**R**espondeo ad primum: esse incompatibilia; sic enim statuitur *c. ad hac*, ubi dicitur: *Omni rationi contrarium est, quod unus Clericus in una vel diversis Ecclesiis plures dignitates vel personatus obtineat; cum singula officia (intellige earum dignitatum & personatum) in Ecclesiis assidue perpetuam exigant, & ut dicitur *c. cum singula, de prob. in 6.* singula officia singulos ministros requirant; proindeque adferretur hoc juri non tantum canonico, sed etiam divino ac naturali, habere plures istiusmodi dignitates, personatus, officia, sine legitima dispensatione Sedis Apostolicæ ex justa causa, Pih. de prob. n. 128. adeoque nec ulla consuetudine id induci potest.*

**2.** Respondeo ad secundum: esse incompatibilia primi generis. hoc est, quorum unum vacat ipso jure per affectionem alterius. Circa quod videnda sunt, quæ de hoc dicta supra de duobus curatis: pariformiter enim quoad hoc in *c. de multis*, in Extravag. *execrab.* in Trid. statuitur de dignitatibus aut personatibus, & officiis curam animarum non habentibus, & in diversis Ecclesiis exi-

stentibus, ac de duobus curatis. Idem est quoad poenam illam inhabilitatis per hæc jura inductam utrumque curatum retinere præsumunt. Pih. loc. cit. n. 151. ac denique quoad ceteras limitationes hinc inde insinuat. Observandum tamen, ut inducatur dicta incompatibilitas, vacatio & poena inhabilitatis, debere esse officia & dignitates perpetuas. Garc. cit. c. 5. n. 161. De cetero multò magis jam dicta procedunt, dum amba dignitates vel officia essent in eadem Ecclesia; cum longè magis horreant Canones pluralitatem beneficiorum in eadem Ecclesia, ut patebit ex mox dicendis.

**Questio 128.** An igitur etiam extinguatur gratia, quam quis à Papa obtinuit de dignitate, personatu, vel beneficio curato obtinendo, per affectionem alterius beneficii cum beneficio illo, ex dicta gratia habendo, seu expectatio incompatibilis?

**R**espondeo ad hanc quaestionem aliis universalem affirmativè: sic enim in *Clem. gratia, de rescrip.* aperte statuitur universaliter, ut qui ratione gratiæ à Papa impetratæ beneficium expectat, ipsam gratiam amittat; si consequatur pacificè possessionem alterius, quod cum illo expectato licitè simul obtineri non potest: & sic jus ad beneficium aliquod extinguatur per affectionem talis incompatibilis cum illo, ad quod jus habetur. Azor. p. 2. l. 6. c. 13. q. 9.

**Questio 129.** An, & qualiter duo beneficia simplicia uniformia seu similia, per se alius comparabilia, vel ex hoc ipso, quod sint in eadem Ecclesia, sint incompatibilia?

**R**espondeo primò: duo beneficia uniformia, non solum dignitates aut personatus, sed etiam omnino simplicia, puta, Canonicatus, præbendæ, portiones, præstimonias, Capellanias sub eodem recto, id est, in eadem Ecclesia sunt incompatibilia, *c. de multis, de prob. c. literas, de concess. prob. Clem. ult. de prob. Azor p. 2. l. 6. c. 11. q. 1. Pih. de prob. n. 131. Garc. p. 11. c. 5. n. 182. citans Paris. l. 3. q. 1. n. 121. Lamber. de jurep. p. 1. l. 2. q. 7. a. 15. Wamef. cons. 235. Tusch. concl. 64. & 66. lit. B. & alios quamplurimos cum communi Rationem dat Pih. loc. cit. quod sic diminuatur numerus Canonicorum, Capellanorum, &c. talis Ecclesiæ, adeoque cultus divinus, dum unus habet duos Canonicatus, Capellanias, &c. porro respectu procedit, sive ista beneficia residentiam beneficiati requirant, sive non. Azor loc. cit. Garc. loc. cit. citans Gregor. Lopez. l. 3. tit. 16. p. 1. Item sive sint sufficientia ad sustentationem, sive non. Garc. nu. 186. proinde cavendum à Zerol. in pr. Ep. p. 1. v. beneficium. 5. 7. concl. 6. ubi is ait; quod hodie per Trid. sess. 24. c. 17. possit quis habere duo beneficia conformia sub eodem recto, modò sint simplicia, & non requirant residentiam, nec sufficientiam. Garc. cit. n. 186. qui dicit hanc Zerolæ doctrinam esse falsam, & absque fundamento, cum Concilium ibi nihil innovet, seu disponat circa hoc. Et quidem jure communi longè difficilius conceditur habere talia beneficia in una, quam diversis Ecclesiis. Unde dispensatus à Papa ad habendum duo uniformia, non est dispensatus ad habendum ea in eadem Ecclesia. Azor. Pih. l. cit. quin & DD. ut Abb. in cit. c. literas. n. 2. Franc. n. 7. & Rota*